

General-pukovnik
GEORGIJE JOVIČIĆ

Našoj revoluciji danas je potreban snažniji, borbeniji i jedinstveniji Savez komunista

U tezama pripremljenim za raspravu, na ovoj sednici data je, u osnovi, realna slika idejnih kretanja, idejnog stanja i idejne borbe u Savezu komunista Jugoslavije i u našem društvu u sadašnjoj etapi našeg društveno-političkog i ekonomskog razvoja.

Očigledno je da su se u našem društvu i u Savezu komunista Jugoslavije nagomilale ogromne teškoće i problemi koji se moraju energično rešavati i otklanjati da ne bismo došli u još težu situaciju. Ovo tim pre, jer je mlada generacija — koja je budućnost svake zemlje, pa i naše — načeta idejnom konfrontacijom, napadnuta različitim alternativnim ideologijama, agresivnim nastupom klera, raznim retrogradnim idejama, nacionalizmom, itd. Sve manje se radi na negovanju jugoslovenskog socijalističkog patriotizma i razvijanju osećanja za zajedničku sudbinu naših naroda i narodnosti. To nas mora ozbiljno zabrinuti, utoliko pre što se sve ovo nastavlja i posle nedavno održanog 13. kongresa SKJ.

Budući da se opštenarodna odbrana i naše oružane snage izgrađuju kao integralni deo sistema socijalističkog samoupravljanja, razumljivo je da se ekonomska, idejna, politička i druga kretanja (pozitivna i negativna) odražavaju i na njih, odnosno na svest i ponašanje pripadnika oružanih snaga.

Naše procene pokazuju da su na moralno-političko stanje i idejna kretanja u oružanim snagama tokom prošle go-

dine pozitivno delovali uspešni delegatski izbori, tok i rezultati 13. kongresa SKJ, na kome su jedinstveno i snažno potvrđene ideje i vrednosti koje su na Titovom kursu revolucije. Pozitivno su delovali i svi naponi društva, Saveznog izvršnog veća i drugih organa da se reafirmiše Dugoročni program ekonomske stabilizacije, zaustave negativni privredni tokovi i dugo prisutna kolebljivost zameni preduzimanjem konkretnih mera i akcija. Sa odobravanjem i izvesnim ohrabrenjem primljeno je i pravovremeno usvajanje Rezolucije o društveno-ekonomskom razvoju u 1987. godini. Naročita podrška data je opredeljenjima za zaustavljanje rasta cena, rušenje inflacije, veću produktivnost, povećanje izvoza, itd.

Dobri rezultati tokom 1986. godine u poljoprivrednoj proizvodnji, rast industrijske proizvodnje, relativno uspešna turistička sezona, poboljšanje snabdevanja stanovništva i izvesno smanjenje spoljne zaduženosti, imali su takođe pozitivno dejstvo.

Međutim, i pored pozitivnih rezultata na moral, idejno-političko jedinstvo i svest pripadnika oružanih snaga delovali su i mnogi negativni faktori, koji u poslednje vreme sve više dolaze do izražaja. Radi se prvenstveno o nastavljanju, pa i produbljivanju ekonomske krize, enormnom rastu inflacije, divljanju cena, sa ozbiljnim političkim i socijalnim implikacijama, o produženju međunacionalnih konflikata na Kosovu, o ponovnom oživljavanju nekih problema u vezi sa ostvarivanjem jedinstva i zajedništva u SR Srbiji i funkcionisanju političkog sistema uopšte, o snažnoj ekspanziji neprihvatljivih idejnih tendencija i o prilično raširenoj praksi oportunističko-liberalističkog ustupanja pred ofanzivom nacionalista, građanske desnice i drugih antisocijalističkih snaga.

Neprijateljske snage (unutrašnje i spoljne) već duže vreme vode psihološki rat protiv našeg društva. Sve se napada i obezvređuje. Nespojive ideologije i njihovi nosioci se institucionalizuju i povezuju. Govori se o »trećoj Jugoslaviji«.

U tom kontekstu u našem društvu učestale su pojave sejanja defetizma, utopističkih i nerealnih shvatanja o ratu i odbrani, izopačivanja suštine koncepcije opštenarodne od-

brane, mesta i uloge oružanih snaga i, nadasve, Jugoslovenske narodne armije.

Jasni su nam ciljevi i namere neprijatelja, ali je neshvatljivo da u odnosu na ova strateška pitanja ima dilema i neprihvatljivih ponašanja i među komunistima, da se u pojedinim društvenim sredinama gotovo blagonaklono gleda na ovu vrlo opasnu i providnu kampanju, premda je očigledno da i ona doprinosi idejnoj dezorijentaciji u društvu i da se negativno reflektuje na svest i ponašanje jednog dela radnih ljudi i građana, ponajviše mlade generacije. U krajnjem, ona šteti i našoj bezbednosti, pa i međunarodnom ugledu naše zemlje.

U celini, mora se reći da na aktuelnu društvenu situaciju gledamo — kao i svi radni i progresivni ljudi — sa velikom zabrinutošću, ali i sa uverenjem da možemo i moramo naći izlazak iz ove krize jer za to imamo snage.

Problem je u tome što u Savezu komunista Jugoslavije i u njegovim rukovodstvima i posle 13. kongresa SKJ egzistiraju različita viđenja i ocene sadašnjeg istorijskog trenutka jugoslovenskog društva. U skladu sa tim egzistiraju i različiti pogledi na mogućnosti izlaska iz nastale situacije.

Čini se da mi u SKJ nedovoljno poznajemo društveni smisao i moguće posledice negativnih procesa i pojava. Ne pokazujemo dovoljno sposobnosti, upornosti, pa ni volje da smišljenim i sistematskim radom, i celovitim merama u oblasti ekonomske politike i dogradnje sistema, presečemo mnoge stihijne tendencije i društvene tokove okrenemo povoljnijim, pozitivnim pravcem, mada imamo pojedinačnih i parcijalnih mera i akcija koje, na žalost, ne daju veće rezultate.

Centralni komitet ŠKJ i rukovodstvo zemlje moraju izvući prave pouke iz toga, kao i iz činjenice da široki slojevi stanovništva, a pre svega oni koji doista žive od svoga rada, najžešće kritike zbog ovakvog stanja upućuju SKJ i najvišim rukovodstvima i zameraju im zbog neodgovornosti, neodlučnosti, oportunitizma, neefikasnosti i raskoraka između dobrih strateških opredeljenja i stvarnih tokova društvenog života. S tim u vezi, sve više se s pravom postavlja i zahtev da se usavrši i demokratizuje izborni sistem kako bi se biračima omogućilo da neposredno biraju rukovodstva i vrše njihov opoziv kada je to potrebno.

Pitanje odgovornosti i efikasnosti u rukovođenju u svim sferama i na svim nivoima, a posebno na nivou Federacije, u ovom času ima strateški značaj i direktno je povezano s poverenjem ljudi u Savez komunista i sistem koji razvijamo.

Sigurno je da ćemo se, bar u većini, složiti da su glavni uzroci nastalih teškoća i krize — koja je dublja od svih ranijih i koja nas već dugo prati — zastoj u razvoju socijalističkog samoupravljanja, zadržavanje i reprodukovanje etatističkog, birokratskog i tehnokratskog odlučivanja, narušavanje radničko-klasne orijentacije, idejno-političkog jedinstva i akcione sposobnosti Saveza komunista.

Ali, mi to već dugo ponavljamo, a malo šta se menja, i pored naših želja i mnoštva zaključaka. Očigledno je da u delovanju organizovanih socijalističkih snaga, a posebno rukovodstva ima mnogo »praznog hoda«, da se gubi ogromna društvena energija u kvazidemokratskim i neproduktivnim raspravama i opisivanju stanja, da se sporo i neodlučno kreće u akciju za promenu tog stanja u skladu sa usvojenim proklamacijama.

Zato se s pravom ističe da se Savez komunista Jugoslavije nalazi pred novim istorijskim ispitom. Da bi u ovoj etapi revolucije delovao kao predvodnička snaga društvenog preobražaja i promena na osnovama integralnog samoupravljanja i naučno-tehnološkog progressa, SKJ i sve progresivne i patriotske snage društva moraju zbiti svoje redove i akciju objediniti i usmeriti na strategijska, ali i na neka važna konkretna pitanja razvoja socijalizma na osnovama samoupravljanja.

Očigledno je da se mora reafirmisati opštejugoslovenski profil naše partije, što je bila i intencija dopune Statuta SKJ na 13. kongresu Saveza komunista Jugoslavije. Sadašnje deobe, koje su zahvatile i samo biće Saveza komunista rastaču njegovu snagu, slabe uticaj i degradiraju njegovu avantgardnu i kohezionu ulogu. Demokratski centralizam, kao životni princip organizovanja i delovanja Saveza komunista, još nije zaživeo. Krajnje je vreme da stanemo na put raznim kvazifilozofskim nadmudrivanjima i osporavanjima sadržine i smisla tog načela na kome se, prema Statutu, temelje unutrašnji odnosi, jedinstveno i efikasno delovanje Saveza komunista.

Našoj revoluciji danas je potreban snažniji, borbeniji i jedinstveniji Savez komunista. Potrebni su joj komunisti koji čvrsto stoje na izvornim opredeljenjima našeg komunističkog pokreta, na opredeljenjima koja reprodukuju snagu, a ne krizu.

Razvoj događaja pokazuje da se do krajnjih granica podnošljivosti produbljuje jaz između naraslih potreba ostvarivanja jedinstva ekonomskih, idejnih i političkih ciljeva razvoja Jugoslavije kao celine i nasilnog, anticivilizacijskog favorizovanja parcijalnih interesa, koji su u mnogim sferama života postali nadmoćni. Predstojećim promenama Ustava SFRJ i drugim sistemskim merama mora se razrešiti to strategijsko pitanje i obezbediti stabilnost i efikasno funkcionisanje svih institucija političkog sistema, uključujući, razume se, i organe Federacije.

Organi vlasti i organi društveno-političkih organizacija u Federaciji sada često deluju kao mehanički reprezent osam nezavisnih delova, a radi se o tome da oni budu jedinstvene institucije funkcionalno uređenog demokratskog sistema u kojem su nadležnosti i odgovornosti svakog organa izvedene iz njegovog mesta i uloge u celini društva. Svaki organ, svaka institucija u sistemu, pa dakle i organizacije i organi u Federaciji, morali bi biti u poziciji ne samo da mogu samostalno donositi odluke za koje su ovlašćeni, već da za te odluke i njihovo praktično oživotvorenje snose punu političku, moralnu, materijalnu i svaku drugu odgovornost.

Naravno, u duhu je našeg demokratskog sistema da se donošenje konkretnih odluka, zakonskih i drugih normativnih akata ostvari uz široko konsultovanje naučnih, stručnih i drugih institucija i činilaca sistema. Ali, takav metod, kada je reč o organima u Federaciji, ne bi se nikako smeo koristiti za devalviranje njihove uloge i svojevrсну zloupotrebu demokratskih tekovina ugrađenih u naš sistem.

Ne možemo preći preko činjenice da se već duže vreme u nacionalno ruho zaodevaju gotovo sva pitanja naše svakodnevnice. Putevi dalje emancipacije i ravnopravnosti naroda i narodnosti najčešće se traže u jačanju sopstvene države i državnosti, pa čak i na račun drugih nacija i Jugoslavije kao celine. Brkaju se pojmovi samostalnosti i jedinstva, autonomije i separatizma. Granice republika i pokrajina u mnogim pitanjima ekonomskog, političkog, idejnog i kulturnog

života tretiraju se gotovo kao granice sa susednim zemljama. Zaboravlja se da pojave autarhije i zatvaranja pripadaju 19, a ne 21. veku, koji će, prema svemu sudeći, doneti otvaranje i integraciju u najširim razmerama.

Savez komunista ni za trenutak ne sme gubiti iz vida istorijsku odgovornost za razvijanje svesti o bratstvu i jedinstvu naših naroda i narodnosti, o njihovim zajedničkim vrednostima i interesima. Međusobno zbližavanje i neraskidivo bratstvo i jedinstvo, stalno narastanje osećanja o nužnosti zajedničkog života na bazi pune nacionalne ravnopravnosti i shvatanje borbe protiv nacionalističke svesti i prakse kao klasne borbe, suštinska je pretpostavka i trajno izvoriste odbrambene moći i samozaštitne sposobnosti naše višenacionalne zajednice.

Raskid sa negativnom društvenom praksom je neminovan i urgentan. Moramo smelo prihvatiti snažne zahteve koji dolaze od radničke klase i najširih slojeva naroda i, osloncem na odluke 13. kongresa SKJ i Dugoročni program ekonomske stabilizacije, odlučno krenuti u prevladavanje svega onog što iznutra razara naše društveno tkivo, što odražava i produbljuje krizu, što proizvodi socijalnu napetost i političke konflikte i što slabi ugled naše zemlje u svetu.

Na svim nivoima društvenog organizovanja treba razvlastiti otuđene snage društvene moći, a naročito one koje su u stanju da se dodvoravaju svakom, pa i protivnicima revolucije samo da bi očuvale svoju monopolističku poziciju, učvrstile i proširile povlašćene položaje u društvu. Moramo, u stvari, istrajati na težišnom opredeljenju 13. kongresa SKJ o tome da jedino promena odnosa snaga društvene moći u korist integralnog samoupravljanja i vlasti radničke klase i radnih ljudi može dovesti do stabilizovanja prilika u našem društvu i do izlaska iz sadašnje krize.

Komunisti u Armiji, kao integralni deo SKJ, i pored složene situacije, mnogih ekonomskih teškoća, idejnih dilema i nedoumica, ulažu velike napore da Jugoslovenska narodna armija ostane čvrst oslonac našeg socijalističkog samoupravnog društva i Saveza komunista Jugoslavije u borbi za slobodu i nezavisnost i puni socijalistički preobražaj. Možemo reći da Organizacija SKJ u JNA, stalni armijski sastav, vojnici, kao i svi subjekti armijske izgradnje imaju dovoljno snage, volje i odlučnosti da nastave kurs razvoja

i jačanja opštenarodne odbrane i društvene samozaštite, u skladu sa odlukama 13. kongresa SKJ, i odlučnije krenu u punu realizaciju celovitog programa ekonomske stabilizacije, jačanje SKJ i savlađivanje svih drugih problema, radi izlaska iz krize.

SUMMARY

WHAT OUR REVOLUTION NEEDS TODAY IS A MORE POWERFUL, ACTIVE AND UNIFIED LEAGUE OF COMMUNISTS

The League of Communists of Yugoslavia finds itself confronted with a new historical trial. In order that it acts in this stage of revolution as the leading force of transformation of society based on integrated self-management and scientific-technological progress, the League of Communists and all the other progressive and patriotic forces of society must close their ranks, and unify their actions with an emphasis both on strategic and some important concrete issues of development of socialism on the basis of self-management.

What our revolution needs today is a more powerful, active and unified League of Communists. It needs communists who conform firmly with the basic orientation of our communist movement, with the orientation that produces not the crisis but strength.

The organization of communists in the Yugoslav People's Army, as an integral part of the LCY, is undertaking great efforts to ensure that the YPA remains a strong support of our socialist self-management based society and the LCY in their struggle for a full socialistic transformation and for preservation of freedom and independence of the country.

RESUME

DE NOS JOURS NOTRE REVOLUTION A BESOIN D'UNE LIGUE DES COMMUNISTES PLUS PUISSANTE, PLUS MILITANTE ET PLUS UNIE

La Ligue des communistes se trouve devant un nouvel examen historique. Pour être à même d'agir dans la présente étape de la révolution en tant que force d'avant-garde de la transformation de la société et des changements à opérer sur la base de l'autogestion intégrale et du progrès scientifique et technologique, la Ligue des communistes de Yougoslavie

ainsi que toutes les forces progressistes et patriotiques de la société doivent serrer leurs rangs, unir et axer leurs efforts sur des questions stratégiques, mais aussi bien sur des questions concrètes importantes du développement du socialisme fondé sur l'autogestion.

De nos jours, notre révolution a besoin d'une Ligue des communistes plus puissante, plus militante et plus unie. La révolution a besoin des communistes qui s'en tiennent fermement aux orientations authentiques de notre mouvement communiste, aux idées propres à reproduire la force et non pas la crise.

Les communistes de l'Armée populaire yougoslave, en tant que partie intégrante de la Ligue des communistes de Yougoslavie, s'attachent fortement à ce que l'APY puisse demeurer l'appui solide de notre société, socialiste d'autogestion et de la LCY dans leur lutte pour la liberté, l'indépendance et une pleine transformation socialiste.

РЕЗЮМЕ

НАШОЙ РЕВОЛЮЦИИ СЕГОДНЯ НУЖЕН БОЛЕЕ СИЛЬНЫЙ, БОЕВОЙ И ЕДИНЫЙ СОЮЗ КОММУНИСТОВ

Союз коммунистов находится перед новым историческим экзаменом. Чтобы на этом этапе революции действовал как ведущая сила общественного преобразования и внесения изменений на основах интегрального самоуправления и научно-технологического прогресса, Союз коммунистов Югославии и все прогрессивные патриотические силы общества должны сплотить свои ряды и акцию объединить и направить в сторону стратегических, но и некоторых важных конкретных вопросов развития социализма на основах самоуправления.

Нашей революции сегодня нужен более сильный, боевой и единый Союз коммунистов. Ей нужны коммунисты, прочно стоящие на подлинных положениях нашего коммунистического движения, на позициях, воспроизводящих силу, а не кризис.

Коммунисты в Югославской народной армии, как составная часть СКЮ, прилагают большие усилия, чтобы ЮНА осталась прочной опорой нашего социалистического самоуправленческого общества и СКЮ в борьбе за свободу и независимость и полное социалистическое преобразование.